

Motion till Ingenjörfullmäktige 2022: “Avtalssupport för lekmän (m.a.o. Förtroendevalda) ”

Bilaga 18.10

Sammanfattning

Motionsförfattarna vill med denna text förmedla vår gemensamma bild av förtroendevalda behov av att förstå avsikterna i de centrala avtalen inför lokala förhandlingar.

Vi ser det som centralt att det rutinmässigt och löpande tas fram support och stödmaterial för våra förtroendevalda kring hur våra centrala avtal är menade att tolkas. Vi ser att effekterna av tvetydiga formuleringar uteslutande gynnar arbetsgivarna i lokal förhandlingar. Problemen uppstår nästan uteslutande på lokal nivå när varken arbetsgiversidan eller den fackliga parten genuint förstår avsikterna i det primärt juridiska materialet.

Motionen tar upp olika sätt att adressera detta utan att peka på ett enskilt lösningsförslag

Bakgrund

Det är i den lokala avtalsrörelsen som våra medlemmar upplever den närmsta möjliga kontakten med förbunden via sina förtroendevalda kollegor som företrädare och förhandlar.

Utgångspunkten i förhandlingar är det centrala avtalets utformning. Många upplever och ibland raljerar att arbetsgiversidan enbart läser procentsatserna för avtalad höjning och tolkar texten till sin ensidiga fördel. Vi motionärer vill lyfta fram alla de tillfällen som det finns en god vilja från respektive lokal part men då det ändå fallerar i en ömsesidig bristande förståelse för avtalets avsikter. Vi anser att detta problemet är långt större än vi kanske vill inse och är en långsiktigt viktig förutsättning för att kunna påverka på lokalt plan.

Idé/Problembeskrivning

Vi motionärer respekterar komplexiteten och är tacksamma för arbetet och stöd från centralt håll i avtalsrörelsens. Vi upplever alltjämt de senaste åren att det är ett allt växande problem att många förtroendevalda som ska representera medlemmar på lokal nivå har genuint svårt att förstå mycket av språkbruket i våra avtal och det blir svårt då parterna gör olika tolkningar av vad dessa ord innebär i praktiken.

I en tid där vi försöker få fler som förtroendevalda men omsättningen på densamma på lokal nivå är högre idag än för kanske tio år sedan är det viktigt att allt vårt material är lättbegripligt.

Vi upplever en genuint intresse och vilja att hjälpa sina kollegor hos nya förtroendevalda men vi måste vara extra måna om att stötta dessa anser vi. Vi anser även att Svenskt Näringslivs organ behöver ha samma omsorg om de sina, men det är svårt för oss att påverka såklart. Vi upplever inte att viljan lokalt på många ställen är ond utan att det saknas stöttning och förståelse(och kanske även erfarenhet som gått förlorad)

Vi tror att vi tillsammans med arbetsgivarsidan behöver blir bättre i formuleringarna av partsavsikterna för avtalet och göra dessa begripligare.

Vi ser även att vi som förbund borde kunna bistå med en bank av exempelbeskrivningar av scenarios. Även olika exempel på hur man faktiskt ska implementera visa delar av avtalen och processer där de inte finns idag.

Vi får även inte glömma att även om alla våra förtroendevalda såklart är läskunniga så är lång prosa inte alltid det bästa sättet att förklara saker. Vi ser att de lokalt förtroendevalda även hade gynnats av en större mängd audiovisuell information som ett komplement.

Vi ser framför oss att vi kan tillgängliga någon form av "avtal for dummies" produkt nästan så att vi kan sänka de upplevda trösklarna för att kunna tillgängliggöra sig rollen och insikterna.

Vi ledamöter i FUM har respekt för att det inte är vi som ska säga HUR detta ska genomföras men vi vill verkligen belysa att vi ser det som kritiskt att FS kan prioritera frågan i sitt löpande arbete av strategiarbetet. Vi vill att FS säkerställer att Förbundsdirektören gör en plan för förstärkning av detta arbete så att det som många idag upplever som juridisk svenska blir mer begriplig, i den kontext de själva verkar.

(Till beredarna av motionen)

Motionärerna omber FS och Kansliet i sin beredning att noga och samvetsgrant försöka förstå motionärernas bild av läget på marken innan ni svarar "*Beaktas Redan*".

Vi har enorm respekt för kunskaperna som finns på central nivå och arbetet som redan görs. Problemen uppstår nästan uteslutande på lokal nivå när varken arbetsgivarsidan eller den fackliga parten genuint förstår avsikterna i det primärt juridiska materialet.

Förslag till beslut

Motionsförfattarnas yrkar att Ingenjörfullmäktige beslutar följande:

- att uppdra åt FS att ta fram ett lättbegripligt material som stöd för våra förtroendevalda på lokal nivå för att förstå partsavsikterna i de centrala avtalen
- att uppdra åt Förbundsstyrelsen att driva denna fråga och genomföra innan nästa centrala avtalsrörelse och återrapporera till FUM2023

Motionsförfattare:

Sveriges Ingenjörer Syd

- Per Beremark
- Håkan Gül
- Ulf Bengtsson
- Philip Stankovski
- Ylva Johansson
- Emma Stråle

Chefer & Ledarskap

- Sofia Johannesson
- Johan Tärbo
- Josefine Staaf

Klöver Dam

- Pia Hill
- Cecilia Leman
- Cecilia Wahlström
- Katarina Samuelsson
- Katarina Wigginton
- Jemila Habainy
- Karin Stihl

Sveriges Ingenjörer Väst

- Per Tore Eidsvik

Förbundsstyrelsens yttrande över motion om

Avtalssupport till lekmän m.a.o Förtroendevalda

Vi jobbar ständigt med att se över hur vi kan stötta förtroendevalda. Vi delar motionärernas bild om ”förtroendevaldas behov av att förstå avsikterna i de centrala avtalen inför lokala förhandlingar” och ”att det rutinmässigt och löpande tas fram support och stödmaterial för våra förtroendevalda /.../”.

Juridisk text är ofta komplex. Att förenkla kan leda till att tidigare överenskommelser och innehåll går förlorad. Och det är riskabelt. Formuleringar i kollektivavtalen är väl övervägda och kompromissade innan de blir avtalstext. Kollektivavtalens skrivningar är per definition avtalstext. Det innebär att det är parterna som gemensamt äger tolkningen av hur texterna ska tolkas. Vid oenighet om tolkningen kan lokal och central tvisteförhandling påkallas, och ytterst avgörs innebörden av Arbetsdomstolen. Flera löneavtal innehåller även möjlighet till central lönekonsultation vars syfte är att centrala parter bistår lokala parter i löneprocessen så att löneavtalen tillämpas i enlighet med partsavsikten. En viktig del av kärnverksamheten är att förtroendevalda får stöd av förbundets (avtalsansvariga) ombudsmän, genom rådgivning eller i förhandling.

På en del avtalsområden finns partsgemensamma kommentarer till allmänna villkorsavtalet. En del löneavtal har tekniska anvisningar, partsgemensamma kommentarer eller av förbundet framtaget stödmaterial. Nya sidor på webben som vänder sig till förtroendevalda har publicerats under 2022 med särskilt fokus på den avtalsreglerade löneprocessen. Syftet med dessa sidor är att tydliggöra löneavtalens intention och partsavsikt och i förlängningen underlätta förtroendevaldas arbete med löneprocessen.

I samband med att nya kollektivavtal tecknas efter avtalsrörelsen publiceras material på webben som beskriver förändringar som har skett i avtalen. På flera avtalsområden anordnas även avtalskonferenser för de förtroendevalda där fördjupning sker inom såväl olika områden i avtalen som de förändringar som överenskommit i avtalsrörelsen. Även webinarier har anordnats med möjlighet att ställa frågor.

Vi erbjuder ett brett utbud av kurser och webinarier. I såväl facklig grundkurs som temakurser (bland annat lön), har kollektivavtalen en framträdande roll och vi arbetar aktivt för att såväl synliggöra kursutbudet som att uppmuntra nya förtroendevalda att genomgå dem.

Vi tar med oss motionärernas medskick i vår strävan att ha relevanta utbildningsinsatser, uppdaterat och relevant stödmaterial på webben. Vi behöver säkerställa att det löpande ska vara enkelt och tillgängligt för förtroendevalda att ta del av det omfattande stöd som erbjuds.

Med utgångspunkt i ovanstående yttrande föreslår förbundsstyrelsen fullmäktige besluta

att intentionen i motionen **beaktas redan**